

Agenda

Waterbeestjes en oevervegetatie Moespotleide (Voorloopexcursie KNNV-IVN)

Datum: Donderdag 4 juli 2013
Tijd: 14.00 uur tot en met ca. 15.30 uur
Plek: Moespotleide
Start op de kruising van de Averlose Houtweg en
Veldhuizerdijk.
Excursieleider: Gerrie Roertert

De Moespotleide is een afwaterings'sloot' die sinds een aantal jaren vergraven is. De oever geeft daarmee de mogelijkheid voor grotere waterberging en vergroting van de natuurwaarde. Het water in de leide is lokale kwel en oppervlaktewater (afkomstig uit Diepenveen) en wordt geloosd in de Soestwetering, ten westen van de Kranenkamp.

Grote delen van het gebied 'de Moespotleide', eigendom van IJssellandschap, zijn 5 jaar geleden afgegraven en er zijn een aantal poelen aangelegd. De hogere delen worden 2x per jaar gemaaid door een boer uit de omgeving. De lager gelegen (afgegraven) delen worden in het najaar gemaaid en het strooisel wordt afgevoerd. De leide wordt jaarlijks schoongemaaid in september. Vele mooie planten die in het seizoen gegroeid zijn liggen dan op een hoop op de kant... In juli hebben we daar nog geen last van en gaan we genieten van een prachtig gebied en een verrassende oevervegetatie.

Deze excursie is een voorstudie voor de publiekswandeling van het IVN op zondag 7 juli. Een aantal gidsen van het IVN zullen hierbij aanwezig zijn.

Aanmelden bij Nienke Dijkstra,
dijkstra_nienke@hotmail.com of 06 36209854

Excursie Tongerense heide en Wisselse veen

Tijd: Zondag 18 augustus 2013
Plek: Tongerense hei.
Start bij de parkeerplaats aan de Boerweg. Het 1ste stuk van de Boerweg is verhard. Bij een splitsing gaat de Boerweg naar rechts onverhard verder. Rechtdoor is de Veenweg, deze is wel verhard. In de oksel van deze splitsing ligt de parkeerplaats.
Tijd: 10 uur verzamelen bij de parkeerplaats
Boerweg/Veenweg
Excursieleiders: Bien en Hein Hage.

Het Wisselse veen is een drassig gebied met blauwgrasland in wording. Het water is afkomstig van kwel van de hoger gelegen Tongerense heide (Oost Veluwe stuwwal). Beheer en natuurherstel door Gelders Landschap. De Tongerense heide heeft vennen door ondoordringbare kleilagen in de bodem. Naar verwachting zullen we Klokjesgentiaan, Gentiaan blauwtje, diverse biezten, Zonnedauw, Wollegras zien, en wellicht de Roodborsttapuit. Ook Kraaiheide, Waterdriebad en Blauwe knoop zullen we zien.
Overal: opgepast voor de adder!

Meer informatie: [www.mooigelderland.nl/landschap & kastelen/](http://www.mooigelderland.nl/landschap&kastelen/) alle gebieden.
Aanmelden bij Nienke Dijkstra, tel. 06 36209854 of
dijkstra_nienke@hotmail.com, of
Hein Hage, tel 06 -13814282

Excursie Stelkampsveld

Datum: Zondag 1 september 2013

Tijd: 10 tot 12 uur

Plek: Stelkampsveld

Start: We zijn nog op zoek naar een geschikte verzamelplek. Deelnemers zullen dit tijdens de excursie krijgen.

Excursieleider: Dolf Logemann

Hopende op een mooie nazomer, bezoeken we met toestemming van Staatsbosbeheer op 1 september het bijzondere natuurgebied Stelkampsveld. Het Stelkampsveld maakt deel uit van het landgoed Beekvliet, tussen Barchem en Borculo. Het is een voorbeeld van een zeer gevarieerd Achterhoekse kampenlandschap met veel kleinschalige afwisseling van essen, graslanden, droge en natte heiden met vennen, houtwallen

en bosjes. Waar het basenrijke grondwater uittreedt in de blauwgraslanden, treedt begroeiing van kalkmoerassen op. Het Stelkampsveld heeft de status van Natura 2000 gebied, wat betekent dat in de komende tijd veel herstelmaatregelen zullen worden uitgevoerd, vooral in de waterhuishouding.

Omdat we het gebied pas laat in het jaar bezoeken, moeten we het vooral hebben van de nabloei van de

veugeltjesbloem voor. We gaan er in elk geval naar op zoek. Mocht de plantengroei tegenvallen, dan zijn er ook de andere soortgroepen en het zeer gevarieerde landschap die de wandeling de moeite meer dan waard maken.

Aanmelden: dolf.logemann@xs4all.nl of 06 2706 0800

Cursus Tuinieren Voor Wilde Dieren

Data: 10 en 14 september 2013

Tijden: avond 19.30 tot 21.30 uur, ochtend: 9.30 tot 12.00 uur.

Plaats: Ulebelt in Deventer en een geschikte tuin waar veel te zien valt van dit onderwerp.

Cursusleider: Ettie Segers

Dit jaar en de komende jaren staat de "natuur in de buurt" centraal bij de KNNV. In 2012 is er het aardige boekje: Tuinieren voor (wilde) dieren uitgegeven, een boekje waarin allerlei ideeën worden gegeven hoe de

tuin diervriendelijker in te richten. Iemand die al jaren bezig is met ecologisch tuinieren en allerlei plannen om zoveel mogelijk natuur in de tuin toe te laten is Ettie Segers. Haar opleiding heeft ze genoten op de Middelbare Tuinbouwschool en vervolgens heeft ze gewerkt in opdracht in allerlei tuinen, zelfs in het buitenland. Ook doet ze als vrijwilliger mee in de Natuurtuin van het IVN in Lochem en het Pinetum in Vorden. In eerstgenoemde tuin zijn verschillende elementen te zien die horen bij het thema. Zoals takkenrillen, rommelhoekjes, composthopen, en nog veel meer.

Ettie wil ons in een theorieavond en in de praktijk laten ervaren wat we zelf kunnen doen om een tuin te krijgen die geschikt is voor allerlei dieren. Dit zijn geen kostbare ingrepen, maar vereist creativiteit en inzicht in gedrag van verschillende dieren. De kunst van het tuinieren voor wilde dieren is je tuin zo in te richten dat een toevallige passant er wil blijven en er zijn vaste stek wil inrichten.

Aanmelden bij: Nienke Dijkstra,
dijkstra_nienke@hotmail.com of 0636209854,
kosten € 7,-

Avondexcursie Gorsselse hei

Datum: Donderdag 19 september 2013

Tijd: 19.30 uur

Start op de Elzerdijk bij de slagboom vrijwel tegenover de kartingbaan

Excursieleider: Gerrie Roertert

De Gorsselse Heide is een heidegebied in de gemeente Lochem.

Sinds eind 18e eeuw was het gebied in gebruik als militair oefen- en schietterrein. Hoe paradoxaal het ook mag klinken, dit gebruik en beheer heeft uiteindelijk gezorgd voor instandhouding van veel bijzondere natuurwaarden. In tegenstelling tot veel andere 'woeste gronden' is het gespaard gebleven voor ontginning.

Het terrein heeft inmiddels de status van openbaar toegankelijk natuurgebied. Het staat te boek als een van de meest belangrijke en grootste nog aanwezige natte heideterreinen van Oost Gelderland. In het provinciaal natuurbeleid wordt zelfs gesproken van 'natuurparel'.

Geld voor ontwikkeling van de natuurwaarden lijkt nu toegewezen, waardoor gestart kan worden met maatregelen tot vernatting van de Gorsselse Heide. Een groots project die het verleden van de echte natte heide weer tot realiteit moet brengen.

Aanmelden bij Nienke Dijkstra:

dijkstra_nienke@hotmail.com of 06 36209854

Paddenstoelen-excursie Hassinkbos

Datum: Zondag 22 september 2013

Tijd: 10 tot ca 12 uur

Start: Kruising Lochemseweg – Huzarenlaan

Excursieleider: Gerrit Jan Keizer

Het Hassinkbos is een interessant gebied voor paddenstoelen. We zullen monumentale bomen tegenkomen. Daarnaast zijn op en bij de oude beuken en in het beukenbos veel van de beukgebonden parasitaire, saprotrofe en ectomycorrhizavormende paddenstoelen en zwammen aan te treffen, die in het

boek van Gerrit Jan Keizer behandeld worden en kunnen we talrijke min of meer exclusief met andere loof- en naaldboomsoorten geassocieerde macrofungi vinden, waarvan een aantal soorten ook in het boek behandeld worden. Wie de lezing van Gerrit Jan heeft bijgewoond weet dat deze excursie erg interessant gaat worden.

Aanmelden bij Nienke Dijkstra, tel. 06 36209854 of dijkstra_nienke@hotmail.com.

Vooruitblik: Gewestelijke excursie Schiermonnikoog

16 november 2013

Op zaterdag 16 november organiseert het Gewest IJsselstreek een excursie naar de Schiermonnikoog onder leiding van Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer. Wel ver weg, maar zeker de moeite waard.

We zijn een lange dag op het eiland om rond te struinen in de duinen, over de kwelders en langs het strand. Aangekomen op het eiland bestaat de keuze om vanaf de veerdam te gaan wandelen met Hans of om te gaan fietsen met Tjalling afgewisseld met een paar wandelingetjes (fietsuur € 6)

Meenemen: eten en drinken voor de hele dag. De soort schoeisel is wat lastig aan te geven. Bij droog weer kom je een heel eind (alleen niet op het wad als het laag water is) op bv. bergschoenen, maar bij langdurige regen in de voorgaande periode staat grote delen van de duinvalleien helemaal onder water en zijn laarzen beslist noodzakelijk. Natuurlijk ook een kijker. Belangrijke tijden: verzamelen bij de boot uiterlijk om 09.15 uur (vertrek boot Lauwersoog 09.30 uur). Houd er bij dit tijdstip rekening mee dat je de auto nog moet parkeren (betaald parkeren), naar het kaartjeskantoor moet lopen en een kaartje moet kopen. Wees dus ruim

op tijd in Lauwersoog. De kosten van de overtocht zijn retour € 12.30 en voor 65+ (met legitimatie) € 11.20. Vooraf een kaartje kopen via internet <http://www.wpd.nl/schiermonnikoog/bestel-uw-e-ticket/> is ook mogelijk.

Info voor navigatie: bestemming Haven Lauwersoog is 9976VM. De veerhaven ligt aan de Kustweg.

Het vertrek van de boot naar Schiermonnikoog is om 09.30 uur. We keren naar de vaste wal terug met de boot van 16.30 uur. De vaartijd is circa 45 minuten. Het is op 16 november om 09.20 uur hoog water zodat we met hoog water heen varen en met laag water terug. Bij slechte weersomstandigheden wordt de excursie uitgesteld naar een latere datum.

Opgave voor woensdag 6 november 2013 bij Hans Grotenhuis.

Het is daarbij wel handig om van te voren te weten wie wil fietsen zodat we van tevoren contact kunnen leggen met fietsenverhuurder Soepboer die aan de veerdam op Schiermonnikoog fietsen verhuurt.

Het is natuurlijk niet handig om vanuit afdelingen met half lege auto's naar Schiermonnikoog te rijden. Tijdige opgave is daarvoor wel noodzakelijk!

Hans Grotenhuis en Tjalling van der Meer
Gewest IJsselstreek
Secretaris/penningmeester: Hans Grotenhuis
Somervaart 18
7421 EG Deventer
telefoon: 0570-656339
e-mail: dalkruid@planet.nl

Actueel

Plantenwerkgroep

De plantenwerkgroep gaat regelmatig op woensdagavond (of in overleg op donderdagavond) op pad. We inventariseren een aantal km-hokken voor FLORON. Naast de streeplijst is het vooral ook de mogelijkheid om van elkaar te leren determineren en natuurlijk het ontdekken van de grote veelzijdigheid aan plantengroei in Deventer e.o. en de soms bijzondere soorten die gevonden worden (zoals hiernaast Stijf Hardgras).

Voor meer informatie kunt u terecht bij Gerrit Hendriksen, gw_hendriksen@zonnet.nl

Gezocht: KNNV-leden voor een kraamteam.

Één van de manieren waarop we als KNNV ons gezicht kunnen tonen is door in een kraam te staan bij diverse gelegenheden. Het IVN is ermee akkoord dat af en toe de KNNV aanschuift in de IVN-kraam met ons eigen materiaal. Voor ons is dat gunstig omdat we dan ons materiaal en onze activiteiten kunnen tonen aan de buitenwereld en misschien in gesprek kunnen raken met toekomstige leden!

Klaske wil zich hiervoor inzetten, maar zoekt nog meer mensen die af en toe voor de KNNV in de kraam willen staan.

Lees je de Quadrifolia, ben je misschien (nog) niet actief en denk je: "Ik wil best af en toe eens een middag of ochtend voor de KNNV in een kraam staan", meld je dan svp aan bij Klaske. Je bijdrage is welkom! Haar emailadres is ktengrotenhuis@kpnmail.nl

Oprichting zoogdierenwerkgroep Gewest IJsselstreek

DOE MEE MET DE ZOOGDIERENWERKGROEP (IN OPRICHTING)

Door het Gewest IJsselstreek werd een oproep verspreid om de belangstelling te polsen voor een zoogdierenwerkgroep. Een aantal geïnteresseerden reageerde hier op met als vervolgstap een oriënterende bijeenkomst op 25 maart in Apeldoorn. Deze brainstormsessie bracht naast een aantal nader uit te werken ideeën de conclusie, dat de oprichting van een gewestelijke KNNV zoogdierenwerkgroep het proberen waard is.

Om de gedachten te bepalen passeerden de volgende diergroepen de revue:

- evenhoevigen (herten/wilde zwijnen)

- dassen • bevers

- kleine(re) zoogdieren (vleermuizen)

De plannen worden de komende maanden meer concreet gemaakt. Omdat de zoogdierenwerkgroep nog in een pril en voorbereidend stadium verkeert zijn nieuwe en andere ideeën van harte welkom.

Als eerste activiteit van de kersverse werkgroep wordt een diersporenexcursie georganiseerd in de maand oktober.

Wie ideeën heeft en/of mee wil doen is van harte welkom. Belangstellenden kunnen zich melden bij de coördinator van de zoogdierenwerkgroep i.o. Regina Vlijm, reginavlijm@gmail.com, telefoon 06 18 488 326.

Natuurblog

Regelmatig verschijnt een interessante blog van Dolf Logemann over de natuur. Deze is te vinden via <http://www.dolfsnatuurblog.nl/> . Om een indruk te geven is hieronder een voorbeeld gegeven. Geplaatst op 12 maart 2013 door Dolf Logemann

Standaardbeesten bestaan niet!

Het Ministerie van Economische Zaken verwachtte bij de inwerkingtreding van de Nieuwe omgevingswet (WABO) een enorme toename aan procedures rond de Flora- en faunawet. Daarom standaardiseerde het van 21 veel voorkomende soorten de ecologische werkprotocollen. Een niet erg geslaagde poging, aldus collega Martijn Stevens.

Wie iets bouwt, aanlegt of sloopt moet er zich sinds 2002 van vergewissen of dat ook gevolgen heeft voor beschermde planten- en diersoorten. Men moet voorkomen dat die soorten daarvan schade ondervinden. Mocht dit niet volledig lukken, dan dient men een ontheffing aan te vragen. Zo staat dat in de Flora- en faunawet, wat mij betreft terecht! Voorkomen van schade kan door wijziging van het plan, maar vaak ook door specifieke ‘mitigerende’ maatregelen te nemen, bijvoorbeeld door het aanbieden van vervangende nestgelegenheid. Groene adviesbureaus als de onze hebben in de afgelopen jaren veel kennis opgebouwd over de beste manieren om schade aan beschermde soorten te voorkomen. De praktijk is dat de Dienst Regelingen van het Ministerie van Economische Zaken deze voorstellen beoordeelt en op basis daarvan al dan niet een ontheffing afgeeft. Of, als er dankzij de maatregelen geen overtreding wordt begaan, goedkeuring verleent in de vorm van een ‘positieve afwijzing’. Om de toetsing te vereenvoudigen heeft Dienst Regelingen voor een aantal veel voorkomende soorten protocollen laten opstellen, de zogeheten soortenstandaards. Er zijn nu 21 standaards, onder meer voor soorten als huismus, gierzwaluw, steenuil, das en rugstreeppad. Wie de standaarden volgt, hoeft daarvoor geen ontheffing meer aan te vragen. Wie dat wel doet weet zeker dat daarover in dat geval positief wordt beschikt.

De soortenstandaards zijn goed bedoeld, maar er zitten nog teveel fouten en maatregelen in waarvan het effect nog onbewezen is. Maar dat zijn kinderziektes, die de specialisten met gezamenlijke kennis kunnen verhelpen. Echter, zelfs perfecte soortenstandaards hebben een groot nadeel: ze gaan uit van standardsituaties. Die komen in de natuur helaas maar weinig voor.

Mijn collega Martijn Stevens, specialist in praktische beschermingsmaatregelen en de Flora- en faunaregels, heeft er een duidelijke mening over: “Standaardregels werken regelmatig averechts. Ze beschermen de soorten onvoldoende en jagen te vaak de opdrachtgevers onnodig op kosten”. Als voorbeeld

noemt hij de soortenstandaard voor de huismus die stelt dat bij sloop of renovatie van een dak in de nabijheid nieuwe nestgelegenheid moet worden geboden in de vorm van inmetselkasten of zogeheten ‘vogelvides’, een soort nestkasten voor huismussen. Die zijn duur, passen vaak niet in renovatiedaken en worden niet altijd door de huismussen geaccepteerd. Martijn heeft ruime ervaring met de begeleiding van dakisolatieprogramma’s van woningcorporaties. Om te voorkomen dat huismussen en andere dieren de dakisolatie kapot maken bevestigen aannemers vaak plastic flappen (‘vogelschroot’) aan de eerste panlat van onderen. Daarmee verdwijnt voor de mussen veel broedgelegenheid. Martijn vond uit dat het voor de woningcorporaties meestal geen probleem is als de flappen aan de tweede panlat worden vastgemaakt. Broed- en schuilgelegenheid blijven dan onaangetast en de maatregel is veel goedkoper voor de woningbouwers. Mussen gered en iedereen blij!

Als tweede voorbeeld noemt Martijn zijn advisering bij de renovatie van de Pastoor van Arskerk in Eindhoven. De zolder, kelder en de muren van de kerk bleken een eldorado voor verschillende vleermuizen. Wie de soortenstandaards volgt zou hier minstens vier nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen moeten aanbrengen in de vorm van “platte vleermuiskasten en/of plaatvormige voorzieningen”. Maar die ‘inmetselkasten’ werken volgens Martijn helemaal niet als vervanging voor een groot zolderverblijf. Het duurt maanden en soms jaren voordat de vleermuizen daar intrekken. In de tussentijd zou de kerkzolder volgens de desbetreffende soortenstandaard voor de vleermuizen verloren zijn gegaan, met de zegen van het Ministerie. Gelukkig voor de vleermuizen in de Van Arskerk is dat niet gebeurd. Martijn bedacht zijn eigen maatregelen en die werken prima. De vleermuizen zijn nooit uit de kerk weggeweest en de klant heeft zijn project kunnen realiseren. Martijn pleit dan ook hartstochtelijk voor voldoende ruimte voor maatwerk. Terecht, lijkt mij. Er zijn ook andere, meer principiële problemen met soortenstandaards. De standaards zijn checklists, die door elke initiatiefnemer kunnen worden gebruikt om zijn of haar project ‘Flora- en faunawetbestendig’ te maken. Ook als die initiatiefnemer geen enkel zicht heeft op de ecologie van de desbetreffende diersoort. Goed bedoeld kunnen er dus grote fouten worden gemaakt. Bovendien is controle op de juiste toepassing afwezig. En omdat bij gebruik van de standaards meestal geen ontheffing meer hoeft te worden aangevraagd is elk

zicht op de naleving van de wet afwezig. Voor zover de aanvragen nog wel worden ingediend gebeurt de toetsing bij de Dienst Regelingen vooral door juristen die, veelal zonder ecologische kennis, uitsluitend controleren of de standaards zijn nageleefd. De soortenstandaards zijn bovendien uitgebracht als officiële uitgaven van het Ministerie van Economische Zaken. Daardoor hebben de standaards een zekere juridische betekenis. Rechteren zullen de standaards zwaar laten wegen. Dat betekent dat ecologisch maatwerk als afwijkingen van de standaards moeten worden getoetst en gemotiveerd, iets waar door jurisprudentie steeds extremere eisen aan worden

gesteld. Wie de soortenstandaards gebruikt hoeft dat allemaal niet, zelfs als duidelijk is dat de standaards in die situatie helemaal niet werken. Een initiatiefnemer zal zich dus wel twee keer bedenken voordat hij voor 'maatwerk' kiest. Dat kan toch allemaal niet de bedoeling van de Flora- en faunawet zijn? We moeten dus anders omgaan met de soortenstandaards. Mijn pleidooi is: bied meer ruimte voor maatwerk en beoordeel bij de ontheffingaanvragen niet of er strikt naar de letter, maar vooral of er naar de geest is gewerkt. En laat de toetsing over aan de ecologen, niet aan de boekhouders!

Van het bestuur

Dit is de eerste Quadrifolia die we sturen waarin het woord van de voorzitter ontbreekt. Zoals u allen weet zijn tijdens de laatste algemene vergadering de voorzitter, de secretaris en de penningmeester afgetreden. Marjolein Vermeij is nu de nieuwe penningmeester. Daar zijn we erg blij mee. Verder zijn er veel mensen die ons bij het bestuurswerk helpen. Gerrit Hendriksen doet de website en ontvangt ook de mail van het landelijk bestuur. Gerrie Roetert en Mike Hirschler helpen mee bij samenstellen van de agenda en het organiseren van de excursies. Deze hulp is onmisbaar.

Het bestuur bestaat nu uit

- Bien Hage, natuurhistorisch secretaris, jacvs@xs4al.nl, tel. 0570 640265
- Marjolein Vermeij, penningmeester, penningmeester@deventer.knnv.nl, tel. 06 25131775
- Nienke Dijkstra, natuurhistorisch secretaris en eindredacteur Quadrifolia, dijkstra_nienke@hotmail.com, tel. 06 36209854.

Na de ledenvergadering van 21 maart j.l. zijn we met drie bestuursleden. We hebben een aantal keren gepraat met elkaar en met actieve leden van de vereniging. Ten aanzien van de toekomst hebben we de volgende visie geformuleerd, die gebaseerd is op uitspraken op de ALV, onze eigen ideeën en ervaringen die we inmiddels hebben opgedaan in de samenwerking met het IVN.

We streven ernaar zolang mogelijk te blijven voortbestaan als actieve zelfstandige KNNV-afdeling. We zoeken contact en samenwerking met het IVN voor zover dat wederzijds plezier en voordeel oplevert en niet ten koste gaat van onze eigen identiteit als KNNV-afdeling.

Dit betekent concreet het volgende:

- a) We willen doorgaan met de gemeenschappelijke plantenwerkgroep van KNNV en IVN.
- b) We willen IVN-leden (blijven) uitnodigen voor lezingen die de KNNV organiseert. Daarnaast kunnen we ook incidenteel gezamenlijke lezingen organiseren.
- c) Voorlopig willen we de excursies alléén voor eigen leden openstellen ook als er weinig aanmeldingen zijn. Daarnaast is het mogelijk om incidenteel gezamenlijk een activiteit te organiseren samen met het IVN.
- d) Het idee van de vóórwandelingen (Dit houdt in dat KNNV-ers meedoen aan de wandelingen die IVN-gidsen lopen als voorbereiding op hun publieksexcursies) is positief ontvangen binnen KNNV én IVN, dus die willen we blijven voortzetten als daar mensen voor te vinden zijn natuurlijk. Dit zijn dan studiewandelingen voor KNNV-ers waar IVN-gidsen misschien weer extra informatie krijgen die zij kunnen gebruiken voor hun publieksexcursies.

De hoofdvraag waar het bestuur zich de komende tijd mee gaat bezighouden is de vraag hoe we nieuwe leden voor de KNNV gaan werven. Heeft u ideeën, laat het weten aan het bestuur.

KNNV in vogelvlucht

- Donderdag 4 juli 2013 14.00 uur Waterbeestjes en oevervegetatie Moespotleide o.l.v. Gerrie Roetert
- Zondag 18 augustus 2013 10.00 uur Excursie Tongerense heide en Wisselse veen o.l.v. Bien en Hein Hage
- Zondag 1 september 2013 10.00 uur Excursie Stelkampsveld o.l.v. Dolf Logemann
- Donderdag 12 en zaterdag 14 september 2013 Cursus TUINIERN VOOR WILDE DIERN. Ulebelt, Deventer. Tijden: avond 19.30 tot 21.30 uur, ochtend: 9.30 tot 12.00 uur. Cursusleider: Ettie Segers
- Donderdag 19 september 2013 19.30 uur Avondexcursie Gorsselse hei o.l.v. Gerrie Roetert
- Zondag 22 september 2013, 10.00 uur Paddenstoelenexcursie Hassinkbos o.l.v. Gerrit Jan Keizer
- Zaterdag 16 november 2013 Gewestelijke excursie Schiermonnikoog

Sluitingsdatum voor kopij

Quadrifolia nummer 4 van 2013 zal eind september verschijnen.

Kopij (inclusief beeldmateriaal) graag inleveren voor 6 augustus 2013 bij Nienke Dijkstra, Wiebengapad 5, 7425 AR Deventer, dijkstra_nienke@hotmail.com

Penningmeester en ledenadministratie: Marjolein Vermeij, Alferdinkweg 57, 7433 BB Schalkhaar, 0570 546345, penningmeester@deventer.knnv.nl
Triodosbank 78.67.10.438 t.n.v. KNNV afd. Deventer te Deventer

Het lidmaatschap kost €29,- per jaar. Nieuwe leden ontvangen het leuke welkomstgeschenk 'Tuinieren voor wilde dieren'. Huisgenootleden betalen €12,75 per jaar.

Opmaak en foto's Gerrit Hendriksen
